

«РАСЛЫЙМ»

Татарстан Республикасы
«Лениногорск муниципаль районы»
муниципаль берәмлегенен
“Үзәкләштерелгән китапханәләр челтәре”
муниципаль бюджет учреждениесе директоры
Г. М. Хәсәнова

НИГЕЗЛӘМӘ

Татарстан Республикасы «Лениногорск муниципаль районы» муниципаль берәмлегенен

«Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесе

Г. Тукай исемендәге үзәк китапханә турында.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Г.Тукай исемендәге үзәк китапханә (үзәк китапханә) Татарстан Республикасы «Лениногорск муниципаль районы» муниципаль берәмлегенен «Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесенен (алга таба «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы» УКС «МБУ) баш китапханәсе һәм аерымланган бүлекчәсе булып тора.

1.2. Үзәк китапханә Татарстан Республикасы «Лениногорск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге китапханә эшенен мәгълүмати мәдәни-агарту үзәге булып тора.

1.3. Китапханәнен рәсми исеме - Г.Тукай исемендәге Үзәк китапханә. Татарстан Республикасы «Лениногорск муниципаль районы» муниципаль берәмлегенен «Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесе.

1.4. Үзәк китапханә адресы: 423258 Татарстан Республикасы, Лениногорск шәһәре, Шашин ур., 41,

1.5. Китапханәгә хезмәт күрсәтү төбәге: ТР Лениногорск шәһәре һәм Лениногорск районы.

1.6. Эш режимы: көн саен 8.00 дән 19.00 гә кадәр

якшәмбе-10.00 н 17.00 гә кадәр

шимбә көн- ял көне

Һәр айның соңгы сишәмбесе - санитар көн.

1.7. Үзәк китапханә үз символикасын кулланырга хокукы бар.

1.8. Коммерцияле булмаган оешма буларак, китапханә-филиал, кулланучыларның шәхси ихтыяжларын канәгатьләндерү максатыннан, бушлай да, түләүле дә, 1994 елның 29 нчы декабреннән «Китапханә эше турында» гы 78нче номерлы РФ законнары нигезендә халыкка хезмәт күрсәтергә хокуклы. 1994 елның 29 нчы декабреннән 77нче номерлы "Документларның мәжбүри нөсхәсе турында», 2002 елның 25 июленнән 14нче номерлы «Экстремистлык эшчәнлегенә каршы тору турында», 2006 елның 27 июленнән 152нче номерлы «Персональ мәгълүматлар турында», 2010 елның 29 декабреннән 436нчы номерлы "Балаларны аларның сәламәтлегенә һәм үсешенә зыян китерә торган мәгълүматтан яклау турында", 1992 елның 7 февраленнән 2300-1нче номерлы «Кулланучылар хокукларын яклау турында» Федераль законы, 1998 елның 21октябреннән «Китапханәләр һәм китапханә эше турында»Татарстан Республикасы законнары, 1992 елның 8 июленнән «Татарстан Республикасының дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында»,. 2005 елның 18 гыйнварыннан , «ТР документларының мәжбүри түләүсез нөсхәсе турында» ,2004 елның 31 нче августыннан 395 нче номерлы, ТР мәдәният хезмәткәрләренә этика һәм хезмәт тәртибе кодексы, ТР Министрлар Кабинетының «Бюджет учреждениеләре һәм ТР бюджетыннан ассигнованиеләр алучы башка оешмаларның түләүле хезмәтләре һәм эшкуарлык эшчәнлеге турында» «Лениногорск муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә мәдәният учреждениеләрендә түләүле хезмәтләр турында күрсәтмәләр, ТР «Лениногорск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге «Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесе уставы һәм әлеге « Нигезләмә» карарлары.

2. Төп максатлар һәм бурычлар

2.1. «ҮКС»МБУ китапханәләре эшчәнлегенә ресурслар белән тәэмин итү. Төрле типтагы һәм төрдәге документларның сыйфатлы универсаль фондын туплау, жирле документлар фондын тулы итеп формалаштыру.

2.2. Шәһәр һәм район кулланучыларын барлык дәрәжәдәге мәғълүмати ресурслардан ирекле файдалану белән тәэмин итү. Халыкны жәмгыятьнең мәдәни кыйммәтләренә тарту. Туган якны өйрәнү характерындагы тулы мәғълүмат бирү.

2.3. Китапханәдән файдаланучыларның мәғълүмати культурасын формалаштыру. Китапны төрле яклы академик белемнәрнең төп чыганагы буларак таныту.

2.4.«ҮКС " МБУ структур бүлекчәләренә килешенгән эшчәнлегә нигезендә халыкның барлык категорияләренә библиографик белешмә һәм мәғълүмати хезмәт күрсәтүнең бердәм системасын оештыру.

2.5. «ҮКС» МБУ бүлекчәләре методик- оештыру белән житәкчелек итү. Китапханә-филиалларның эш тәҗрибәсен анализлау һәм гомумиләштерү, китапханә эшчәнлегенең инновацион формаларын кертү.

2.6.Муниципаль китапханәнең имиджын яхшырту: китапханә процессларын модернизацияләү, алдынгы мәғълүмати технологияләр кертү, сервис хезмәтләрен киңәйтү, матди-техник базаны ныгыту һ. б.

3. ҮБ структурасы

3.1.Укучыларга хезмәт күрсәтү бүлеге:

- абонемент
- уку залы
- милли-туган якны өйрәнү бүлеге
- сәнгать бүлеге
- мини-тифло бүлеге
- «Гармония» әхлакый-психологик үзәге.

3.2. Библиографик -мәғълүмат бүлеге

- Хокукый мәғълүмат үзәге

3.3. Методик бүлек

3.4. Әдәбият туплау һәм эшкәртү бүлеге.

4. Эш барышы

4.1. Китап укучылар белән эш:

4.1.1. Китапханәнең укучылар составын, аларның мәғлүмати мәнфәгатьләрен һәм ихтыяжларын өйрәнү һәм максатчан - программа һәм проект эшчәнлегә булдыру.

4.1.2. Китапханә хезмәтләренең киң спектрҙын оештыруда, халыҡка түләүле һәм профиле хезмәт күрсәтүне булдыру.

4.1.3. Укучыларның уку ихтыяжларын тулысынча һәм нәтижәле канәғәтләндерү, тормышта кешене шәхес буларак формалаштыруға ярдәм итү.

4.1.4. Кулланучыларның белем бирү һәм һөнәри эшчәнлеген мәғлүмат белән тәмин итүдә ярдәм күрсәтү.

4.1.5. Китапханәдән файдаланучыларға граждандыҡ-хокукый мәғлүмат бирү, жәмгыятьтә толерант мөнәсәбәтләр барлыҡка килүгә ярдәм итү.

4.1.6. Яш буын укучыларында эхлак-эстетик сыйфатлар белән бер рәттән сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру.

4.1.7. Китап укучылар белән индивидуаль һәм массакүләм эш оештыру юлы белән, уку культурасын тәрбияләү һәм китапханәне пропагандалау.

4.1.8. Укучылар клублары, ижади берләшмәләр булдыру.

4.1.9. Мөмкинлекләре чикләнгән китапханә кулланучыларына, өйдә бушлай хезмәт күрсәтү. Тифло-бүлек эше.

4.1.10. Электрон мәғлүмат челтәре аша белешмә-мәғлүмат хезмәтләре күрсәтү (белешмәләр, күчермәләр, басма һ.б.). Мәғлүматларның хокукый базаларынан нәтижәле файдалану («Гарант», «Консультант Плюс»).

4.1.11. Үзәк китапханәдә, күргәзмә нигезендә, нәшрият эшчәнлеген камилләштерү (китап күргәзмәләре, витриналар, экспозицияләр, программалар, буклетлар, листовкалар һ. б.).

4.1.12. Үзәк китапханә белән кызыксынган учреждениеләр, оешмалар белән хезмәттәшлек итү һәм массакүләм мәғлүмат чаралары белән элемтә булдыру.

4.2. Фондлар белән эшләр:

4.2.1. «ҮКС» МБУнең бердәм фондын комплектлау эше, укучыларның ризалыгын яисә кире кагуларын исәпкә алу нигезендә картотеканы өстәмә комплектлау башкарыла.

4.2.2. Китапханә фондларына экстремистик басмаларның элэгүен булдырмау, аларны ачыклау һәм «чикләнган файдалану фондын» формалаштыру.

4.2.3.«ҮКС»МБУнең барлык бүлекчәләре өчен вакытлы басмаларга язылуны рәсмиләштерү.

4.2.4.Фонд составын анализлау, файдалану эшен оештыру. Фондтан тузган, эчтәлегә белән искергән әдәбияты чистарту.

4.2.5. Фондны оештыру һәм саклауны тәмин итү.

4.2.6. Каталоглар һәм картотекалар булдыру һәм үзгәртү, белешмә һәм библиографик басмалар фондын формалаштыру, башкарылган белешмәләр архивын (фонд) булдыру.

4.3. Методик эш:

4.3.1.Документларны исәпкә алу, статистик мәгълүматны жыю, анализлау һәм эшкәртү, методик материаллар эзерләү.

4.3.2.«ҮКС» МБУ укучылары белән эшләү буенча перспектив, еллык, квартал һәм башка төр планнар төзү һәм текстлы статистик хисаплар үткөрү.

4.3.3. Алдынгы китапханә тәҗрибәсен өйрәнү һәм гомумиләштерү, «ҮКС» МБУ практикасына инновацион эш формаларын кертү.

4.3.4. «ҮКС» МБУ кадрларының квалификациясен күтәрү, шул исәптән, үзара белем бирү.

4.3.5.«ҮКС»МБУ китапханәләренә һәм бүлекчәләренә консультатив һәм методик ярдәм күрсәтү.

4.3.6.Китапханә конкурсларында, төрле дәрәжәдәге программаларда һәм проектларда катнашу.

5. Эшне оештыру һәм идарә

5.1. Үзәк китапханә «ҮКС» МБУнең структур бүлекчәсе булып тора һәм «ҮКС»МБУ директорына буйсына.

5.2.Үзәк китапханә эшчәнлеге РФ һәм ТР Законнары, РФ һәм ТР Мәдәният министрлыгы карарлары, «ЛМР» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты боерыклары, ТР ЛМР Башкарма комитетының «мәдәният идарәсе» муниципаль казна учреждениесе боерыклары, дәүләт массакүләм китапханәләрен үзәкләштерү турындагы Нигезләмә, «ҮКС» МБУнең эш планнары, «ҮКС» МБУ Уставы, «ҮКС» МБУ директоры боерыклар әлеге Нигезләмә белән билгеләнә.

5.3. «ҮКС» МБУ директоры бер үк вакытта Үзәк китапханә директоры булып тора.

5.4. Үзәк китапханә хезмәткәрләре «ҮКС» МБУ директоры тарафыннан билгеләнәләр, законнар һәм вазыйфай инструкциялар нигезендә китапханә эшчәнлеге өчен җаваплы булалар һәм «ҮКС» МБУ директоры тарафыннан вазыйфаларыннан азат ителәләр.

5.5. Үзәк китапханә штаты «ҮКС» МБУ директоры белән формалаша һәм Татарстан Республикасы «Лениногорск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының «мәдәният идарәсе» муниципаль казна учреждениесе башлыгы тарафыннан раслана.

Искәрмә: Татарстан Республикасы «ЛМР» МБ «ҮКС» МБУнең Үзәк китапханәсенә әлеге Нигезләмәгә вакыт таләпләре һәм эсәтештерү кирәк-яраклары нигезендә үзгәреشلәр кертү хокукы бирелә